

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

106. An si in aliqua ordinatione Officialis Episcopi protestatur Episcopum nolle ordinare irregulares, v. g. carentes patrimonio, &c. tales, hoc non obstante, ordinentur? Et quid est faciendum, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

num. 4. Et ita hanc sententiam, præter Doctores adductos, tenet me citato Marchinus de Sacram. Ordinis, tract. 1. part. 5. capit. 2. num. 7. & etiam me citato Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 6. dist. 6. quæst. 8. quia in casu de quo loquimur, vespera diei trahitur ad mane, cum ex utroque, vna dies fiat, unde morali continuatione, qui sic ordinatur, dicitur ordinari in anno vigesimo secundo, tertio, aut quinto constitutus. Videat modò Pater Pasqualigus, si sententia tantorum virorum sit improbabilis, quare illam adduxit in Praxi de Ieiunio decis. 443. num. 13. ad confirmandam quandam opinionem quam ibi docet? quasi robur mea sententia, sua sententia addiceret, ergo tunc illam probabilem existimavit; non debet igitur postea improbabilem vocare; verum ipse sciat Leandrum asserere, qui hanc sententiam improbabilem esse asseruerit, improbabiler loqui. Imò ipse putat hanc sententiam debere dici probabiliorem; sed ego, vt verum fatear, puto contra Pasqualigum esse tantum probabilem; at contrariam existimo probabiliorem.

2. Nota etiam hic obiter, dictum Patrem Leandrum docere quæst. 7. ad recipiendum v.g. Subdiac. natum sufficere viginti duos annos inchoatos, non per vnum integrum diem, vt vult Coninch, & alij, nec per vnam horam, vt ego volui cum Pontio, sed sufficere si sint inchoati per vnum vel dimidium quadrantem horæ; quia ait Leandrus, qui per dimidium quadrantem horæ, viginti duos, tres, aut quinque annos attigit, verè constitutus est in anno 22. 23. & 25. à Tridentino præscripto. Ergo, &c.

3. Et tandem non deseram hic adnotare Michaellem Zanardum Dominicanum in direct. Theol. part. 1. de Sacram. matrim. cap. 40. §. 14. docere Episcopos posse dispensare si deficiant ordinando duo, vel tres dies ad ætatem debitam ad suscipiendos Ordines, quia moraliter parua distantia, pro non distantia habetur, quia quod parum distat, nil distare videtur. Ita Zanardus, sed tu cogita, licet supradicta opinio Zanardi satis confermet probabilitatem nostræ sententiæ, contra Pasqualigum.

RESOL. CVI.

An si aliqua ordinatione Officialis Episcopi protestentur Episcopum nolle ordinare irregulares, v. g. carentes patrimonio, &c. tales, hoc non obstante, ordinentur?

Et quid est faciendum, quando ita casus acciderit in praxi?

Et notatur, quod non debent Episcopi accedentes ad Ordines prohibere sub pena excommunicationis late sententiæ, ne accedant cum impedimento occulto censura, irregularitatis, &c. quin potius debent illos absolueri & dispensare in casibus, quibus possunt eos dispensare, & absolueri? Ex part. 5. tit. 13. & Misc. 1. Ref. 66.

§. 1. AD hanc quæstionem respondet Ioannes de Lugo de Sacram. dist. 8. sect. 7. num. 119. vbi sic ait. Infero secundò quid dicendum sit de protestatione, qua aliqui Episcoporum cum solent ante Ordinum collationem publicè protestari Episcopum non habere intentionem ordinandi eos, qui cum aliquo legitimo impedimento ad Ordines accedunt, v. g. irregulares aut carentes patrimonio & beneficio, vel legitimis literis dimissoriis, &c. Nam si reuera Episcopus habet talem intentionem, proculdubio qui illis impedimentis fuerint ligati, non recipient verum Ordinem. Aliqui tamen existimant protestationem illam fieri solum ad tertendum; Episcopum

autem habere absolutum animum ordinandi eum, qui accedit, quocumque ille sit. Ego quidem vsum talis protestationis nullo modo probo, tum quia in ritibus Ecclesiasticis fundamentum non habet, nam licet in Pontificalibus antiquis & modernis apponatur formula, qua ordinandi moneantur ex parte Episcopi ne vllus accedat irregularis absque ætate, vel facultate legitima, &c. in nullo tamen Pontificali legitur & inuenitur talis protestatio de defectu intentionis, quare Officialès Episcopi, dum illam protestationem addunt, id de suo addunt, & non iuxta formulam in Pontificali constitutam; tum etiam, quia licet existente grauissima causa possit aliquando Episcopus habere intentionem sub conditione vt fateatur Vasquez dist. cap. 7. num. 86. de ministro absolutiois. Si, v. g. aliquis simulans se alium petat ordinari, cum multum referat hunc non ordinari. Cæterum eiusmodi voluntas conditionata vniuersalis cum omnibus haberi non potest absque grauissimis inconuenientis, propter dubia quæ inde oriuntur circa valorem Ordinis. Potest enim contingere in primis quòd aliquis tale impedimentum habeat, illudque vel ignoret, vel eius acta non recordetur. Potest item suboriri dubium, an reuera habeat aliquid ex iis impedimentis; denique dato quòd illud habuerit, & cognouerit, dubitabit niteri de intentione Episcopi, an fuerit conditionata, vt verba priora sonabant, an absoluta, prout debuit esse. Non debet autem res adeò grauis his dubijs exponi. Vnde si casus accederet, ego Sacerdoti eo modo ordinato cum tali impedimento consulerem, vt si eodem potest, adeat eundem Episcopum, cuiusque intentionem exploret, qualis fuerit. Quòd si hoc fieri non possit, recipiat iterum sub conditione Ordinem; ne maneat in illo dubio, cum periculo inualiditatis aliorum Sacramentorum, quæ ex Sacerdotio dependent. Huc vsque Lugo.

2. Sed quando casus acciderit, nullum in eo ponit scrupulum Ioan. Præpositus in 3. part. D. Thom. quæst. 2. de Sacram. Ord. dub. 17. num. 171. sic enim asserit. Aduerte Episcopum solere interdicere sub pena anathematis ne quis se ingerat suscepcioni Ordinis nisi sit ad hoc canonicè examinatus; admittus, approbatus, descriptus, & nominatus, quæ excommunicatio comprehendit etiam extraneos alijs Episcopo non subiectos, qui in hoc actu subiiiciuntur, quod potest aliquo modo confirmari ex cap. præterea de officio delegati, citato. Quòd si Episcopus dicat non intendo, vel nolo ordinare excommunicatos irregulares, &c. intelligitur si aliquem talem esse cognoscat; vnde propter huiusmodi clausulam non debet aliquis se existimare non ordinatum; si fortè erat excommunicatus, &c. ignotus tamen, vel occultus, quia non obstante tali protestatione Episcopus verè intendit Ordines conferre examinatis, admittis, nominatis, de quorum defectu nullam habet notitiam. Ita Præpositus, cui ego libenter ad hæreo.

3. Notandum est etiam hic, quod non deberent Episcopi accedentes ad Ordines prohibere sub excommunicatione late sententiæ, ne accedant cum impedimento occulto censura irregularitatis, &c. quin potius deberent ad cautelam in generali illos absolueri, & dispensare, vt si quis deinde fuerit recordatus se habuisse aliquam censuram irregularitatem, &c. non teneretur de his absolutioem quaerere, si poterat Episcopus in dictis casibus absolueri, & dispensare. Ita Filiaciensis tom. 1. tract. 9. cap. 5. num. 99. Henriquez lib. 10. ap. 10. num. 1. & 2. & post illos Peyrinus in prinil. Ministorum tom. 1. constit. 11. July 11. §. 18. num. 41. & 42.

RESOL.

RESOL. CVII.

An census redimibilis sufficiat ad patrimonium Clerici?

Et an sufficiat patrimonium ab alio donatum sub conditione, ut cesset statim, ac Ordinando de sustentatione prouisum sit?

Et notatur, quod hoc passim admittendum non est?

Et aduertitur aliquem non posse promoueri ad sacros Ordines ad titulum beneficii, si titulus sit de futuro?

Et an quis possit Subdiaconatum, vel Diaconatum recipere ad titulum beneficii presentis, licet fructibus illius non statim percipitur, sed solum post receptum Presbyteratum illius frui inciperet?

Et an aliquis possit promoueri ad Ordines ad titulum coadiutoriae?

Et quid maxime, si coadiutoria habeat de presenti congruam sustentationem?

Et aduertitur, quod impetrato beneficio, sed prohibita possessione a iudice seculari non posse aliquem sumere sacros Ordines: Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Resol. 25.

§. 1. **N**egatiuam sententiam tenet Vgolinus de potest. Episc. cap. 26. §. 10. num. 2. & §. 12. num. 3. cum Bonacina de Sacram. disp. 8. quaest. unica, puncti. 5. num. 32. Quia venditor potest illum redimere, quo casu res sit mobilis, quae non sufficit ad patrimonium.

2. Sed optimè Ioannes Baptista Tiberius in Instru. ordin. cap. 9. quaest. 68. Garcia de benef. tom. 1. part. 2. cap. 5. num. 95. Parisius de Res. lib. 2. quaest. 6. num. 15. Azotius tom. 2. lib. 3. cap. 14. quaest. 7. Castrus Palaus tom. 4. tract. 27. disp. unica, puncti. 11. num. 9. asserunt, censum redimibilem sufficere ad patrimonium: quia annui census inter immobilia computantur, Clementina, Exiui §. Cumque annui redditus de verborum significat. Neque obstat, quod redimi, & extingui possit, quia obligandus est ab Episcopo talis ordinatus ad conuertendum pretium in alia bona fructifera: & hoc casu posset etiam alius cum ipso fundari, vt Nauar. de usuris, num. 87. Lessius lib. 2. cap. 22. num. 77. Itaque in tali casu, si redemptio fiat, deponatur pecunia ex Iudicis decreto apud idoneas personas, vt iterum census constitutur: si enim hoc est sufficiens pro constitutione viduali, & maioratus perpetui, vt tradit Molina de Hispan. primogen. lib. 1. cap. 10. m. 6. cur non sufficiat pro titulo ad Ordines requisito? illa enim cautione periculum extinctionis vitatur. Et licet illo tempore, dum pecunia deposita est, nec se offert occasio constituendi, non possit ordinatus ex ea alimenta suscipere; non obinde censendus est insufficiens titulus esse census constitutus: quia illud tempus, moraliter loquendo, breue esse solet, ac proinde in considerationem non venit, ideoque reputatur census perpetuus, ac si redemptio non contigisset. Et ita nouissimè hanc sententiam, praeter Doctores citatos, tenet Pater Garcia in Summ. mor. tract. 1. difficul. 1. dnb. 5. puncti. 5. num. 33. Machadus tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 7. docum. 7. num. 6. & Marchinus de Sacram. Ordin. tract. 2. part. 6. capit. 7. difficul. 2.

3. Sed hic incidenter quaerendum est, an sufficiat patrimonium ab alio donatum sub conditione, ut cesset statim, ac ordinando de sustentatione prouisum sit? & an sit passim admittendum? Dico primò, de rigore esse admittendum: quia patrimonium, etiam absolute datum, renuntiarì potest de Episcopi licentia, obienta aliunde decenti sustentatione: sed

Episcopus admittendo talem conditionem, ad licentiam: ergo. In actu tamen, quo renuntietur, debet uisum sufficienter. Dico secundò: licet patrimonium ab alio donata reici non possint ex Sacra Congregationis responsio; reuerà tamen frequenter sunt inuoluta alimenta non petat, idè is, ne illum ostendat nil audeat exigere: unde cogitur, si non mendicare, saltem indecorè viuere, uelire, cum omni suspitione cauent, non sint reicienda; non tamen frequenter putarim admittenda; maxime quia, cum Episcopus neminem ad titulum patrimonij tenetur ordinari nemo conquiri potest, si patrimonio ab Episcopo requisito carens non admittatur. Et haec omnia docet Tiberius in Instru. Ordin. cap. 9. quaest. 71.

4. Notandum est tamen hic obicit commentum de cens. lib. 10. cap. 14. num. 19. Campanus de iur. iur. Rubr. 8. cap. 4. num. 10. aliquem non posse promoueri ad sacros Ordines ad titulum beneficii titulus sit de futuro: sententia enim supradicta est contra Concilium Tridentinum, quod praerogauit titulum de praesenti iam pacificè possessum, non Pacificè possidere, cap. 2. sess. 21. de reform. Ergo non sufficit titulus de futuro. Ita Garcia de benef. part. 2. cap. 5. num. 130. qui tamen notat, fuisse Sacra Congregatione resolutum, quod poterit quis Subdiaconatum, vel Diaconatum recipere ad titulum beneficii praesentis, licet fructibus illius non statim percipitur, sed solum post receptum Presbyteratum illius frui inciperet. Sed haec decisio uideat difficilis Marchina de Sacram. Ordin. tract. 2. part. 6. cap. 6. diffini. 7. num. nam ex ea fieret, promotum ad Subdiaconatum, vel Diaconatum, si non habeat, unde uiuat, cogi interim mendicare: quod, vt à clericali honestate alienum, Sacri Canones abhorrent. Vide et haec cautè legendus est Gonzalez de Regal. Caues. lib. 5. §. 9. num. 8. qui absolute docet, aliquem posse promoueri ad titulum coadiutoriae: nam exponenda est de coadiutoria perpetua habente de praesenti congruam ad victum sustentationem. Vide Montem tam de optione Canon. c. 4. §. 8. num. 169.

5. Hinc etiam contra Rodriguez in Summ. part. 2. cap. 15. num. 11. dicendum est, quod impetrato beneficio, sed prohibita possessione a Iudice seculari non posse aliquem sacros Ordines sumere: nam Concilium ante ordinationem, pacificam beneficii possessionem praerogauit. Vide Marchinum, ubi supra, diffini. 4.

RESOL. CVIII.

An Episcopus in Regno Sicilia possit ordinare Subdiaconum, qui pro matrimonio tantum uicinas vnde annuales habet, & multa alia circa patrimonium?

Et notatur, quod si aliquis Subdiaconum inuitatur Diaconatu, aut Sacerdotio ostendens testimonium patrimonij renuntiarì, vel alienari, & tamen renuntiationem factam, non incurrit poenae siue uicinas contra eos, qui absque patrimonio ordinantur?

Et docetur Gradatum in iure Canonico, aut in Sacra Theologia sine titulo, aut patrimonio posse uicinarì?

Sed an uero contra hoc obstat declaratio Cardinalium? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 12.

§. 1. **D**E hoc casu olim per litteras interrogatus fui ab Innocentio de Maximis Episcopo Catanensi, & affirmatiuè respondi, licet nullius Doctoris autoritate fretus, quia licet hodie in Sicilia patrimonium